

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійного вивчення
з дисципліни

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

*(для студентів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня
«спеціаліст» спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства
(за видами економічної діяльності))*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2015

Методичні вказівки для самостійного вивчення з дисципліни «Фінансовий ринок» (для студентів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. : О. В. Васильєв, Д. О. Серьогіна. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 20 с.

Укладач: О. В. Васильєв, Д. О. Серьогіна

Рецензент: канд. екон. наук, доц. Т. А. Пушкар

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємств міського господарства, протокол № 9 від 14.04. 2015 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
ЗМ 1. Теоретико-методологічні засади організації та функціонування фінансового ринку	9
1 Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.....	9
2 Регулювання фінансового ринку.....	9
3 Фінансові посередники.....	9
4 Процентні ставки та їх структура	10
5 Ризик і ціна капіталу	10
Контрольні запитання для самопідготовки (Модуль 1).....	11
ЗМ 2. Характеристика сегментів фінансового ринку та організація його функціонування.....	13
6 Ринок облігацій як складова ринку капіталів	13
7 Ринок пайових цінних паперів	13
8 Ринок похідних фінансових інструментів	13
9 Грошовий ринок и ринок банківських позик	14
10 Валютний ринок	14
11 Фондова біржа та біржові операції	15
12 Фундаментальний і технічний аналіз	15
Контрольні запитання для самопідготовки (Модуль 2).....	16
Інформаційно-методичне забезпечення.....	18

ВСТУП

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» є формування теоретичних і практичних знань з основ функціонування та розвитку фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» є вивчення суті та значення фінансового ринку у сфері економічних відносин; взаємозв'язків між джерелами формування фінансових ресурсів та їх використанням; функціонування фінансових інструментів, суті фінансового посередництва, особливостей обігу різних видів фінансових інструментів; видів форм і методів регулювання фінансового ринку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність, значення та сегментацію фінансового ринку;
- взаємозв'язки між інвестиціями та заощадженнями через механізм руху фінансових потоків в економіці;
- механізм функціонування фінансових інструментів як засобів взаємодії учасників ринку;
- специфіку державного регулювання фінансового ринку України;
- визначення суті та функцій професійних учасників, фондових бірж, посередників в Україні;
- методи ціноутворення на фінансовому ринку;
- зміст та види фінансових ризиків, страхування та хеджування ризиків;

вміти:

- формувати ціни на різні види фінансових активів;
- знаходити майбутню і теперішню вартість грошових потоків;
- оцінювати ризиковість вкладення у фінансові активи.
- формувати стратегії управління ризиками;

мати компетентності:

- здатність до обґрунтування доцільності перерозподілу фінансових ресурсів як інструменту підвищення ефективності виробництва підприємства;

- здатність проводити вибір способів залучення та інвестування коштів для організації фінансового забезпечення підприємства;
- здатність до формування напрямів діяльності фінансової установи, вибір фінансових інструментів підприємством з урахуванням вимог чинного законодавства;
- здатність до орієнтування у ключових засадах правил та договорів з фінансовими посередниками;
- здатність до планування витрат і надходжень суб'єктів господарювання при користуванні чи наданні фінансових ресурсів, виходячи із розмірів процентних ставок;
- здатність до обґрунтування необхідності управління ризиками і визначення ціни капіталу;
- здатність до обґрунтування доцільності вкладення коштів у певні види облігацій;
- здатність до обґрунтування і порівнювання варіантів залучень коштів на різних умовах;
- здатність до встановлення відповідності цінних паперів емітента вимогам фондової біржі;
- здатність до визначення майбутньої вартості цінних паперів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є відносини, що виникають у процесі купівлі-продажу фінансових ресурсів та організації окремих сегментів фінансового ринку.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Фінанси підприємства; Планування діяльності підприємства; Оподаткування підприємства; Міжнародна економіка.	Фінансовий менеджмент; Економічні ризики.

При вивченні дисципліни студент повинен ознайомитися з навчальною програмою дисципліни, її структурою, формами і методами навчання, видами

та методами контролю знань. Тому для кращого опанування матеріалу пропонується вивчення дисципліни за 2 модулями :

ЗМ 1. Теоретико-методологічні засади організації та функціонування фінансового ринку.

ЗМ 2. Характеристика сегментів фінансового ринку та організація його функціонування.

Самостійна робота – головний спосіб вивчення дисципліни, органічна частина навчального процесу. Вона допомагає глибоко засвоїти матеріал, закріпити знання, поглибити вміння та навички в пізнавальній діяльності, творчо мислити; виховує організованість і дисциплінованість, активність та ініціативу, настирливість у досягненні мети; сприяє виробленню власних прийомів і методів пізнання, вчить раціонально організовувати та контролювати робочий час.

Результативність самостійної роботи визначається плануванням і організацією, високою культурою розумової праці, навчально-методичним керівництвом з боку викладача. При вивченні дисципліни необхідно ознайомитися з основними розділами, темами, питаннями та рекомендованою літературою. Програма дисципліни є джерелом самоконтролю, особливо при підготовці до заліку.

На кафедрі використовуються різноманітні форми навчальних занять: лекції, практичні заняття, семінари. Основна мета лекцій – зацікавити студентів, пояснити вузлові і проблемні питання, основні поняття, закономірності, тенденції. Лекції дають основні спрямування у вивченні дисципліни з врахуванням останніх досягнень науки. Вони є установкою для подальшої самостійної роботи студентів з літературою, довідниками. Слухання і конспектування лекцій – це активне і творче усвідомлення навчального матеріалу, яке мобілізує увагу, виробляє навички письмового викладу матеріалу, сприяє його закріпленню. Найважливіші висновки, положення і визначення можна записувати дослівно, але в цілому зміст лекції необхідно викладати своїми словами. Самостійне формулювання сприяє глибшому засвоєнню матеріалу. Записи слід вести в окремому зошиті, кожену лекцію починати з нової сторінки, зазначати номер лекції, тему, план, літературу, залишати поля шириною 1/3 аркуша для уточнення, додаткової інформації.

Таблиці, схеми, графіки, формули, які використовує викладач, необхідно перенести в зошит. Кожну нову думку записувати з абзацу.

Готуючись до практичного заняття чи семінару, необхідно прочитати лекцію, відредагувати текст, виписати визначення, формули, вивчити матеріал. Активна робота на лекціях, хороший конспект полегшать розуміння та засвоєння матеріалу. Однією з форм самостійної роботи є підготовка до семінарів і практичних занять, завдання яких полягає в тому, щоб закріпити і поглибити знання, навчити творчо працювати з літературою, виробити вміння аналізувати процеси і події, розвивати здатність до самостійних суджень, висловлювати і відстоювати свої погляди, навчити готувати реферати, повідомлення з окремих питань, виступати з ними на заняттях. Студенти в процесі роботи повинні перевіряти свої знання, з'ясувати, чи вірно вони розуміють матеріал, який вивчають. Значні можливості для самостійного усвідомлення теми, аналізу проблемних ситуацій, формування особистого ставлення до обговорюваного питання дають семінари-диспути. Практичні заняття сприяють рішенню пізнавальних завдань, розглядають результати виконання практичних вправ, пов'язаних зі змістом дисципліни.

Готуватись до практичних занять бажано у наступному порядку.

1. Ознайомитися з темою, планом заняття, рекомендованою літературою, прочитати конспект лекції і усвідомити матеріал даної теми.

2. Вивчити навчальний матеріал, підібрати додаткову літературу.

3. Скласти план виступу або тези з кожного питання заняття, що дуже важливо для систематизації і засвоєння знань, чіткого та послідовного виступу. Рекомендується вести словник специфічних термінів.

4. Систематично здійснювати самоконтроль повноти засвоєння матеріалу, даючи відповідь на запитання, які вміщені в підручниках в кінці кожного розділу, в методичних посібниках та рекомендаціях, а також виконуючи практичні вправи та навички, рекомендовані до засвоєння при вивченні певних тем. Самоконтроль здійснюється і в бесідах з певних питань з іншими студентами. Якщо виявляються прогалини в знаннях, уміннях, слід ще раз звернутися до навчальної літератури, незрозумілі питання з'ясувати з викладачем.

5. Продумати метод викладу. Він може бути індуктивний, коли на основі повідомлених фактів формулюються висновки та робиться узагальнення, або

дедуктивний, коли спочатку робиться узагальнення, а потім воно підтверджується фактами, аргументами. Виступ на занятті повинен бути розгорнутий, переконливий, доказовий і аргументований, повинен розкривати суть питання, його значимість, супроводжуватись висновками, порівняннями, узагальненнями. Студенти повинні бути готові доповнити виступи товаришів, прорецензувати їх, висловити свою точку зору і обґрунтувати її. По ходу заняття необхідно робити короткі записи щодо уточнення, доповнення запитань. Семінар чи практичне заняття передбачають участь кожного студента в його підготовці і проведенні з оцінкою по всіх темах, що вивчаються.

Залік – заключний етап вивчення дисципліни в цілому. Підготовка до нього починається з першого дня занять і триває протягом усього семестру. Рівень засвоєння програмного матеріалу студенти мають змогу визначити самостійно, давши відповіді на запитання теоретичної та практичної частини комплексної контрольної роботи з дисципліни “Фінансовий ринок”. Удосконалення навчального процесу передбачає підвищення ролі самостійної роботи. З цією метою дещо скорочується обов’язкове аудиторне навантаження і вивільняється час для самостійної діяльності студентів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

1 Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

Місце фінансового ринку в фінансовій системі. Передумови виникнення фінансового ринку. Сутність фінансового ринку, його структура. Функції фінансового ринку. Суб'єкти та об'єкти фінансового ринку.

Завдання для самостійного опрацювання

Ознайомитися з основними передумовами виникнення фінансового ринку в Україні, визначити місце фінансового ринку в фінансовій системі і в економіці в цілому.

Література: [6], [7], [9], [10], [13], [14], [23].

2 Регулювання фінансового ринку.

Необхідність державного регулювання фінансового ринку. Мета та форми здійснення державного регулювання ринку фінансових послуг. Порядок регулювання кредитного ринку. Державне регулювання фондового ринку України. Політика держави на валютному ринку. Саморегулюванні організації професійних учасників фінансового ринку.

Завдання для самостійного опрацювання

Ознайомитися із законами України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг", "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні".

Література: [3], [4], [5], [6], [7], [9], [10], [11], [13], [14].

3 Фінансові посередники

Сутність фінансового посередництва. Функції фінансових посередників. Становлення ринку банківських послуг. Класифікація типів банків, їх характеристика. Банки та банківські об'єднання. Небанківські фінансові інститути: фінансові, лізингові, факторингові, страхові компанії, кредитні спілки, інститути

спільного інвестування, довірчі товариства, компанії з управління активами, ломбарди, пенсійні фонди. Інфраструктура фінансового ринку.

Завдання для самостійного опрацювання

Опрацювати закони України "Про банки і банківську діяльність", "Про інститути спільного інвестування", "Про кредитні спілки", "Про страхування" з питань правового статусу та правової регламентації діяльності фінансових посередників.

Література: [3], [4], [5], [7], [9], [10], [11], [13], [14], [21], [23].

4 Процентні ставки та їх структура

Сутність та види процентних ставок. Фактори, що впливають на розмір процентних ставок. Процентна політика Національного банку України. Основні принципи визначення облікової ставки НБУ. Процентні ставки НБУ. Структура процентних ставок.

Завдання для самостійного опрацювання

Ознайомитися із Положенням про процентну політику Національного банку України, затвердженим Постановою Правління НБУ № 389 від 18.08.04 р.

Література: [3], [4], [5], [6], [7], [9], [10], [11], [13], [14].

5 Ризик і ціна капіталу

Поняття і класифікація фінансових ризиків. Методи оцінки ризику на фінансовому ринку. Методи управління фінансовими ризиками. Основні методичні підходи, що використовуються при оцінці капіталу: дохідний підхід, витратний підхід, порівняльний підхід. Основи теорії вартості грошей у часі. Фактори, що впливають на вартість капіталу у часі.

Завдання для самостійного опрацювання

Ознайомитися з поняттям і класифікацією ризиків, опрацювати Методичні вказівки з інспектування банків "Система оцінки ризиків" та Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України.

Література: [7], [9], [10], [12], [13], [15], [16], [23].

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ (МОДУЛЬ 1)

1. Що становить фінансовий ринок? Які функції виконує?
2. Визначте структуру фінансового ринку.
3. Яке значення валютного ринку у системі фінансового ринку?
4. Яке значення кредитного ринку у системі фінансового ринку?
5. Яке місце посідає ринок цінних паперів у системі фінансового ринку?
6. За якими критеріями можна класифікувати фінансові ринки?
7. У чому полягають відмінності між інструментами позики і інструментами власності?
8. У чому полягає відмінність первинного і вторинного ринків?
9. Які основні суб'єкти фінансового ринку?
10. Які властивості мають цінні папери?
11. У чому проявляється тотожність грошей і цінних паперів, у чому їх розбіжність?
12. Які основні напрямки та форми державного регулювання фінансового ринку?
13. На який виконавчий орган покладено регулювання ринку фінансових послуг в Україні і які в нього компетенції?
14. На який виконавчий орган покладено регулювання кредитного ринку України?
15. У яких формах здійснюється державне регулювання діяльності банків?
16. Яким чином здійснюється державне регулювання фондового ринку України?
17. Які повноваження має комісія з цінних паперів та фондового ринку?
18. Назвіть головний контролюючий орган валютного регулювання і контролю в Україні. Які ще органи здійснюють контроль валютного ринку?
19. Охарактеризуйте методи валютного регулювання.
20. Які компетенції покладено на Національний банк України у сфері валютного регулювання?
21. Що становлять фінансові посередники? На які основні групи вони поділяються?
22. Назвіть складові банківської системи України.

23. Які складові відносяться до системи Національного банку?
24. Що собою представляють банки та як їх класифікують?
25. Які основні операції виконують комерційні банки?
26. Дайте характеристику типам об'єднань, що можуть створюватися за участю банків.
27. Назвіть основні види небанківських фінансових інститутів, що діють на території України. Які основні форми їх діяльності?
28. Охарактеризуйте поняття та порядок функціонування кредитних спілок.
29. У чому полягають відмінності між кредитними спілками та іншими депозитними інститутами?
30. У чому полягає сутність інститутів спільного інвестування?
31. Що таке процентні ставки?
32. Які існують види процентних ставок?
33. Які фактори впливають на розмір процентних ставок?
34. В чому полягає мета процентної політики НБУ?
35. Які види процентних ставок встановлюються НБУ?
36. Керуючись якими принципами НБУ встановлює розмір облікової ставки?
37. Який порядок встановлення процентних ставок НБУ?
38. Яка структура процентних ставок?
39. В чому полягає сутність фінансового ризик?
40. Надайте класифікацію фінансовим ризикам.
41. В чому полягає відмінність кредитного і процентного ризиків?
42. Які існують методика оцінки ризику на фінансовому ринку?
43. Що становить процес управління ризиком?
44. Які фактори впливають на рівень ризику?
45. Які основні методи управління ризиком?
46. Які існують способи зниження ступеня ризику?
47. Дайте характеристику принципам вартості грошей.
48. Які існують основні методичні підходи до оцінки капіталу?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА СЕГМЕНТІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

6 Ринок облігацій як складова ринку капіталів

Поняття та структура ринку капіталів. Сутність та класифікація цінних паперів. Роль боргових цінних паперів в економіці. Характеристика видів і типів облігацій. Порядок емісії, розміщення та обігу облігацій. Порядок визначення ринкової ціни облігацій. Характеристика інших видів боргових цінних паперів: казначейських зобов'язань, ощадних сертифікатів, векселів.

Завдання для самостійного опрацювання

Ознайомитися з положеннями Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" щодо поняття та видів облігацій.

Література: [1], [2], [8], [16], [17], [18], [19], [20].

7 Ринок пайових цінних паперів

Поняття і види пайових цінних паперів. Поняття і види акцій. Порядок емісії, розміщення та обігу акцій. Визначення ринкової ціни акцій. Поняття інвестиційних сертифікатів. Порядок емісії, розміщення та обігу інвестиційних сертифікатів.

Завдання для самостійного опрацювання

Ознайомитися з положеннями законів України "Про цінні папери та фондовий ринок", "Про інститути спільного інвестування", "Про акціонерні товариства" щодо поняття та видів акцій та інвестиційних сертифікатів, порядку їх емісії, розміщення та обігу.

Література: [1], [2], [8], [16], [17], [18], [19], [20].

8 Ринок похідних фінансових інструментів

Сутність похідних цінних паперів. Функції похідних фінансових інструментів. Критерії віднесення фінансового інструменту до групи похідних. Класифікація похідних цінних паперів. Поняття та види опціонів. Поняття та

види форвардів. Поняття та види ф'ючерсів. Інші види похідних фінансових інструментів: свопи, депозитарні розписки, варанти.

Завдання для самостійного опрацювання

Ознайомитися з положеннями Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні", Податкового кодексу України та Методичних рекомендацій щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України, схвалених Постановою Правління НБУ № 361 від 02.08.2004 р. щодо поняття та видів похідних цінних паперів, похідних фінансових інструментів, деривативів.

Література: [7], [9], [10], [12], [13], [15], [16], [23].

9 Грошовий ринок и ринок банківських позик

Сутність і структура грошового ринку. Суб'єкти та об'єкти грошового ринку. Сутність облікового ринку та його особливості. Інструменти облікового ринку. Характеристика міжбанківського ринку. Міжбанківські депозити. Міжбанківські кредити. Міжбанківські позики.

Завдання для самостійного опрацювання

Проаналізувати розвиток вітчизняного грошового ринку. Визначити відмінності між ломбардним та обліковим кредитами.

Література: [7], [9], [10], [13], [15], [16], [23].

10 Валютний ринок

Сутність і структура валютного ринку. Валютний курс. Фактори, що впливають на валютний курс. Методи котирування. Конвертованість. Типи конвертованості. Резервні валюти. Валютні операції. Валютний арбітраж. Система валютного регулювання і курсова політика в Україні.

Завдання для самостійного опрацювання

Ознайомитися з тенденціями розвитку валютного ринку. Визначити, як впливає рівень конвертованості валюти на можливості учасників ринку щодо

здійснення операцій з валютою. Ознайомитись з можливістю використання похідних інструментів на валютному ринку.

Література: [7], [9], [10], [12], [13], [15], [16], [23].

11 Фондова біржа та біржові операції

Місце фондової біржі на ринку цінних паперів. Поняття та функції фондової біржі. Умови допуску цінних паперів до котирування на фондовій біржі. Біржові операції та їх класифікація. Біржова угода. Поняття біржових індексів і методи їх визначення.

Завдання для самостійного опрацювання

Ознайомитися з положеннями Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" щодо поняття фондової біржі, її правового статусу та порядку функціонування.

Література: [3], [4], [5], [6], [7], [9], [10], [11], [13], [14].

12 Фундаментальний і технічний аналіз

Основні теорії прогнозування цін на ринку цінних паперів. Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів. Показники, що використовуються при фундаментальному аналізі. Рейтинг цінних паперів. Технічний аналіз ринку цінних паперів. Основні теорії та принципи технічного аналізу.

Завдання для самостійного опрацювання

Ознайомитися з методикою фундаментального та технічного аналізу ринку цінних паперів, методами оцінки цінних паперів та їх інвестиційних якостей.

Література: [3], [4], [5], [7], [9], [10], [11], [13], [14], [21], [23].

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ (МОДУЛЬ 2)

1. Чому і як почалася торгівля цінними паперами у світі та в Україні?
2. Дайте класифікацію суб'єктів фондового ринку. Які їх цілі?
3. Поняття цінних паперів, їх ознаки та характеристика.
4. Які цінні папери емітуються в Україні?
5. За якими ознаками здійснюється класифікація цінних паперів?
6. Охарактеризуйте основні види цінних паперів.
7. Що таке облігація? Які існують види облігацій?
8. Який порядок емісії, розміщення та обігу облігацій?
9. Що таке акція? Які види акцій існують?
10. Які відмінності привілейованих акцій від простих акцій?
11. Який порядок емісії, розміщення та обігу акцій?
12. В чому полягають відмінності акцій від облігацій?
13. У чому відмінність привілейованих акцій від облігацій?
14. Що таке інвестиційний сертифікат?
15. Який порядок емісії, розміщення та обігу інвестиційних сертифікатів?
16. Що таке похідні цінні папери? Що таке похідні фінансові інструменти?
17. За якими критеріями цінні папери відносяться до похідних?
18. Які існують види похідних цінних паперів?
19. Що таке СВОП? Які існують види СВОПів?
20. Що таке опціони? Які існують види опціонів?
21. У чому відмінність між ф'ючерсом і форвардом?
22. Які депозитарні розписки існують у світі?
23. Розкрийте суть ордера, варанта та купона.
24. Визначте місце грошового ринку в системі фінансового ринку.
25. Які фінансові інститути діють на грошовому ринку?
26. Визначте структуру грошового ринку.
27. Надайте характеристику грошовому ринку.
28. Яка інституційна структура облікового ринку?
29. Які види операцій здійснює Національний банк України на грошовому ринку?
30. Дайте характеристику операціям облікового ринку.

31. Охарактеризуйте інструменти облікового ринку.
32. Яку роль відіграє міжбанківський ринок у складі грошового ринку?
33. Що таке валютний ринок? Що є об'єктом купівлі-продажу на цьому ринку?
34. За якими ознаками класифікують валютні ринки?
35. Назвіть основних учасників валютного ринку.
36. Які операції виконують комерційні банки на валютному ринку?
37. Які функції покладено на брокерські фірми?
38. Як впливає рівень конвертованості валюти на можливості учасників ринку щодо здійснення операцій з валютою?
39. Назвіть фактори, що впливають на валютний курс.
40. Дайте характеристику операціям, пов'язаним з рухом іноземної валюти.
41. Що таке фондова біржа? Який порядок її функціонування?
42. Які операції здійснюються на фондовій біржі?
43. Яким чином обертаються бездокументарні цінні папери?
44. Що таке фондові індекси, для чого вони використовуються?
45. Що таке фондові рейтинги?
46. Що таке дисконтний цінний папір і як вирахувати мінімальний розмір дисконту при продажу такого цінного папера?
47. Що таке ринкова та внутрішня ціна цінного папера? При якому співвідношенні внутрішньої і ринкової ціни інвестору є сенс купувати цінні папери?
48. Які існують теорії прогнозування цін на фондовому ринку?
49. Розкрити сутність фундаментального аналізу ринку цінних паперів.
50. Розкрити сутність технічного аналізу ринку цінних паперів.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Алексеев М. Ю. Рынок ценных бумаг. – М.: Финансы и статистика. 2002. – 352 с.
2. Бердникова Т. Б. Оценка ценных бумаг: учебное пособие. – М.:ИНФРА – М.2004. – 144 с.
3. Берлач А. І. та ін. Організаційно-правові основи біржової діяльності: Навч. Посібник / А. І. Берлач, Н. А. Берлач, Ю. В. Ілларіонов. – К.: Фенікс, 2000. – 336 с.
4. Біржова діяльність: Навчальний посібник / Під ред. д.е.н. В. І. Крамаренко, д.е.н. Б. І. Холод. – К.: ЦУЛ, 2003. – 264 с.
5. Биржевое дело: Учеб. / Под ред. В. А. Галанова, А. И. Басова. – М.: Финансы и статистика, 1998
6. Бланк И. А. Торговый менеджмент. – К.: Украинско-финский институт менеджмента и бизнеса, 1997
7. Буднік М. М., Мартюшева Л. С., Сабліна Н. В. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – Київ: ЦУЛ, 2009. – 334 с.
8. Васильев А. В., Потемкин Ю. С. Рынок ценных бумаг. Акционерные общества. Антикризисное управление. – Харьков: Фолио, 2001. – 317 с.
9. Васильєва В. В. Фінансовий ринок: навч. посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 368 с.
10. Внукова Н. Фінансовий ринок України: глобалізація та євро інтеграція // Вісник Національного банку України, 2008. – 10. – С. 15.
11. Дудяк Р. П., Бугіль С. Я. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: Навчальний посібник. 2-ге видання, доповнене. – Львів: "Новий світ-2000", "Магнолія плюс". – 2003. – 360 с.
12. Економіко-корпоративні основи підприємств / В. І. Павлов, І. І. Пилипенко, Н. В. Павліха, І. С. Скороход, О. Я. Кравчук, О. А. Мишко: Навч. посібник. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2005. – 378 с.
13. Колісник М. К., Маслак О. О., Романів Є. М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – Львів: Видавництво Національного університету „Львівська політехніка”, 2004.
14. Кушнір Т. Б. Економіка і організація біржової торгівлі: Навч. Посіб.: 2 вид., стереотипне. – Харків: Консул, 2004. – 216 с.

15. Маслова С. О., Опалов О. А. Фінансовий ринок: Навч. посіб.3-є вид., виправлене. – К.: Каравела, 2004. – 344 с.
16. Мозговий О. М. Фондовий ринок: Навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисц. (спец «Менеджмент» і «Міжнародна економіка»). — К.: КНЕУ, 2001. – 96 с.
17. Миркин Я. М. Рынок ценных бумаг: учебное пособие . — М, 2002. – 87 с.
18. Павлов В. І., Кривов'язюк І. В. Ринок цінних паперів в умовах приватизації: регіональний аспект: Монографія. – Луцьк: Надстир'я, 2002. – 160с.
19. Павлов В. І., Кривов'язюк І. В. Цінні папери в Україні: навчальний посібник / під редакцією І. І. Пилипенка, О. П. Жука – К.: ІВЦ Держкомстату України. 2002. – 305 с.
20. Рубцов Б. Б. Мировые рынки ценных бумаг. – М.: из-во «Экзамен», 2002. – 448 с.
21. Солодкий М. О. Біржовий ринок. – К.: Джерела М, 2002. – 336 с.
22. Суторміна В. М. Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самот. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. – К. : КНЕУ, 2008. – 172 с.
23. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. — 2-ге вид., випр. і доп. — К.: Знання-Прес, 2003. — 535 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійного вивчення
з дисципліни

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

*(для студентів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня
«спеціаліст» спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами
економічної діяльності))*

Укладачі: **ВАСИЛЬЄВ** Олексій Вікторович
СЕРЬОГІНА Дар'я Олександрівна

Відповідальний за випуск: *О. В. Васильєв*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання: *І. В. Волосожарова*

План 2015, поз. 474 М

Підп. до друку 27.04.2015р.

Формат 60x84/16

Друк на ризографі

Ум. друк. арк. 1,2

Тираж 50 пр.

Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 4705 від 28.03.2014